

TĂNG CƯỜNG HOẠT ĐỘNG GIÁM SÁT, PHẢN BIỆN XÃ HỘI CỦA ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH

★ TS NGÔ THỊ KHÁNH

Học viện Chính trị Công an nhân dân

● **Tóm tắt:** Trong thời gian qua, Đoàn Thanh niên cộng sản (TNCS) Hồ Chí Minh đã tham gia tích cực vào hoạt động giám sát, phản biện xã hội; chủ động xây dựng các chương trình, kế hoạch giám sát, phản biện xã hội phù hợp với thực tiễn phát triển đất nước. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Đoàn Thanh niên còn bộc lộ một số hạn chế. Trong thời gian tới, để nâng cao hiệu quả hoạt động giám sát, phản biện xã hội, cần nâng cao nhận thức của cấp ủy, chính quyền về vai trò của tổ chức Đoàn; đồng thời phát huy vai trò chủ thể, chủ động của Đoàn Thanh niên trong đổi mới nội dung, phương thức giám sát, phản biện xã hội; quan tâm xây dựng, củng cố đội ngũ cán bộ Đoàn các cấp...

● **Từ khóa:** giám sát, phản biện xã hội, Đoàn Thanh niên.

1. Giám sát và phản biện xã hội của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh

Giám sát và phản biện xã hội là hoạt động quan trọng phản ánh một hiện tượng mang tính tất yếu trong đời sống chính trị - xã hội của một quốc gia dân chủ; là một phương thức không thể thiếu trong quá trình xây dựng, ban hành và triển khai thực hiện chính sách pháp luật của nhà nước pháp quyền.

Theo Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức đoàn thể chính trị - xã hội, "Giám sát" là việc theo dõi, phát hiện, xem xét; đánh giá kiến nghị nhằm tác động đối với cơ quan, tổ chức và cán

bộ, đảng viên, đại biểu dân cử, công chức, viên chức nhà nước về việc thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. "Phản biện xã hội" là việc nhận xét, đánh giá, nêu chính kiến, kiến nghị đối với dự thảo các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước"⁽¹⁾. Trong đó, hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội đã được quy định trong một số văn kiện của Đảng, trong Hiến pháp 1992, Hiến pháp 2013 và các văn bản pháp luật của Nhà nước; phản biện xã hội là chức năng được xác định, bổ sung, hoàn thiện từ Đại hội X của Đảng.

Giám sát và phản biện xã hội là nhiệm vụ quan trọng của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội trong công tác tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo của Đảng, hiệu lực, hiệu quả quản lý của Nhà nước và hoạt động của các cơ quan, tổ chức trong hệ thống chính trị; kịp thời phát hiện và kiến nghị xử lý sai phạm, khuyết điểm; kiến nghị sửa đổi, bổ sung chính sách, pháp luật, phát huy quyền làm chủ của nhân dân, tăng cường đồng thuận xã hội. Thực hiện giám sát, phản biện qua kênh Mặt trận, đoàn thể còn có tác dụng đấu tranh phòng ngừa sai phạm của cán bộ, đảng viên. Vì vậy, Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII của Đảng xác định một trong những giải pháp quan trọng để nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng là phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội trong giám sát và phản biện xã hội, tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền; đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái, "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong cán bộ, đảng viên.

Là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam do Đảng Cộng sản Việt Nam sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là một thành viên trong hệ thống chính trị, là trường học XHCN của thanh niên có chức năng tập hợp, đoàn kết, giáo dục thanh niên để bổ sung lực lượng cách mạng kế cận cho Đảng, đồng thời giữ vai trò nòng cốt chính trị trong phong trào thanh niên, phối hợp với các cơ quan, đoàn thể, gia đình chăm lo giáo dục, bảo vệ quyền lợi chính đáng của thế hệ trẻ. Với chức năng là đội dự bị tin cậy của Đảng, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh có vị trí rất quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, là nơi bổ sung nguồn sinh lực mới cho Đảng, giúp Đảng trẻ hóa đội ngũ, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu. Đoàn Thanh niên tham gia xây dựng Đảng, xây dựng

chính quyền không chỉ là quyền lợi chính trị của Đoàn, mà còn là nhu cầu tự thân để phát triển tổ chức Đoàn và là quy luật tất yếu bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác Đoàn, phong trào thanh niên thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước và hội nhập quốc tế. Chính vì vậy, "xây dựng Đoàn vững mạnh là nội dung quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, là xây dựng Đảng trước một bước"^[2].

Theo quy định của Hiến pháp, pháp luật hiện hành, Đoàn Thanh niên có chức năng, vai trò tham gia vào hoạt động giám sát với mục đích góp phần xây dựng và thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước; các chương trình kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh và đối ngoại; kịp thời phát hiện những sai sót, khuyết điểm, yếu kém và kiến nghị sửa đổi, bổ sung các chính sách cho phù hợp; phát hiện, phổ biến những nhân tố mới, những mặt tích cực; phát huy quyền làm chủ của nhân dân, trong đó có thanh niên, góp phần xây dựng Đảng, Nhà nước trong sạch, vững mạnh. Nội dung hoạt động giám sát của Đoàn Thanh niên gồm: giám sát việc thi hành Điều lệ, triển khai thực hiện nghị quyết, chủ trương công tác của Ban Chấp hành, Ban Thường vụ, Ban Bí thư Trung ương Đoàn; giám sát Ủy viên Ban Chấp hành, cán bộ đoàn cùng cấp và tổ chức Đoàn cấp dưới trong việc thực hiện chủ trương, nghị quyết và quy định của Đoàn. Đồng thời, giám sát việc thực thi chính sách, pháp luật có liên quan đến thanh niên; chương trình công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi; chiến dịch thanh niên tình nguyện; giám sát thực hiện chính sách đối với người có công với cách mạng; chính sách của Nhà nước về nghề nghiệp, việc làm cho thanh niên; giám sát việc thực thi chính sách pháp luật liên quan đến giáo dục đào tạo, lao động và việc làm... cho thanh niên.

Bên cạnh đó, Đoàn Thanh niên tham gia phản biện xã hội nhằm phát hiện những nội dung còn thiếu, chưa sát, chưa đúng, chưa phù hợp trong các văn bản dự thảo của các cơ quan Đảng, Nhà nước; kiến nghị những nội dung thiết thực, góp phần bảo đảm tính đúng đắn, phù hợp với thực tiễn đời sống xã hội và tính hiệu quả trong việc hoạch định chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước; bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của nhân dân, trong đó có thanh niên, phát huy dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội. Nội dung phản biện xã hội của Đoàn Thanh niên chủ yếu thông qua việc tham gia đóng góp các dự thảo văn bản về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các kế hoạch, chương trình, dự án phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của Đảng, Nhà nước có liên quan trực tiếp đến quyền và lợi ích hợp pháp của đoàn viên, thanh thiếu nhi; chức năng, nhiệm vụ của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh; nắm bắt tình hình dư luận xã hội, tâm tư nguyện vọng của đoàn viên, thanh niên để kịp thời phản ánh, đề xuất đến Đảng, Nhà nước và các cơ quan chức năng theo quy định của pháp luật.

2. Thực trạng giám sát và phản biện xã hội của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh

Trong thời gian vừa qua, trên cơ sở Quyết định số 217-QĐ/TW của Bộ Chính trị ngày 12-12-2013 về *Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội* (gọi tắt là Quy chế) và Hướng dẫn số: 30-HD/BDVTW ngày 20-2-2014 của Ban Dân vận Trung ương, Ban Bí thư Trung ương Đoàn đã chỉ đạo xây dựng và ban hành Hướng dẫn số 47 HD/TWĐTN-BKT ngày 1-7-2014; Hướng dẫn số 03-HD/UBKTTWD, ngày 26-7-2015 của Ủy ban Kiểm tra Trung ương Đoàn để hướng dẫn công tác kiểm tra, giám sát trong Đoàn và tham mưu công tác giám sát, phản biện xã hội của Đoàn.

Theo đó, hằng năm, Ban Bí thư Trung ương Đoàn chỉ đạo xây dựng kế hoạch triển khai thực hiện Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Đoàn, tập trung những nhiệm vụ trọng tâm, trọng điểm, bám sát nội dung chương trình công tác và phân công các chủ thể, xác định quy trình giám sát, phản biện của các cấp bộ đoàn, tổ chức thực hiện các nội dung theo hướng dẫn của Ban Dân vận Trung ương; chỉ đạo các ban, đơn vị thuộc Trung ương Đoàn, các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc tuyên truyền, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của mỗi cán bộ, đoàn viên, thanh niên trong việc triển khai, thực hiện Quy chế thông qua các phương tiện như báo in, website, tạp chí, tờ tin, bản tin... Dựa trên hướng dẫn của Trung ương Đoàn, các tỉnh, thành Đoàn tiếp tục xây dựng, ban hành hướng dẫn cụ thể cho các tổ chức Đoàn cấp dưới xây dựng các chương trình kế hoạch giám sát, phản biện xã hội để trình cấp ủy cùng cấp xem xét và phê duyệt triển khai các hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Đoàn.

Đối với hoạt động giám sát, hằng năm, Ban Bí thư Trung ương Đoàn thành lập các đoàn đi giám sát tại các tỉnh, thành đoàn và đoàn trực thuộc, trong đó tập trung vào các nội dung như: việc triển khai thực hiện Quyết định số 289-QĐ/TW ngày 8-2-2010 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về việc ban hành Quy chế cán bộ Đoàn; việc triển khai thực hiện chương trình phát triển thanh niên giai đoạn 2012 - 2020; Nghị quyết số 25-NQ/TW ngày 3-6-2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về *"Tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác dân vận trong tình hình mới"*; việc triển khai Chương trình hành động của Đoàn thực hiện Chỉ thị số 42-CT/TW, ngày 24-3-2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về *"Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015 - 2030"*; Quyết

định số 1501/QĐ-TTg, ngày 28-8-2015 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thanh niên, thiếu niên và nhi đồng giai đoạn 2015 - 2020”; việc thực hiện chính sách người có công và cựu thanh niên xung phong... Các tỉnh, thành đoàn và đoàn trực thuộc cũng giám sát thường xuyên việc thực hiện chính sách pháp luật có liên quan tới thanh niên ở địa phương và thực hiện một số chương trình giám sát theo chuyên đề như: Giám sát việc thực hiện Đề án hỗ trợ thanh niên học nghề và tạo việc làm; thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở; việc thực hiện chương trình phát triển thanh niên ở cấp xã, phường; việc rà soát, thực hiện chế độ, chính sách đối với cựu thanh niên xung phong; giám sát việc triển khai rèn luyện tác phong và thực hiện lễ lối công tác của cán bộ Đoàn; giám sát việc thực hiện các Kết luận của Ban Bí thư, Ủy ban Kiểm tra Trung ương Đoàn sau kiểm tra... Trong nhiệm kỳ 2012 - 2017, các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc đã chủ trì thành lập được 661 đoàn giám sát; đoàn cấp huyện thành lập được 2.024 đoàn giám sát đoàn cấp cơ sở³¹. Riêng năm 2018, các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc đã chủ trì thành lập được 197 đoàn giám sát, tham gia 372 đoàn giám sát; đoàn cấp huyện thành lập 946 đoàn giám sát, tham gia 1.817 đoàn giám sát; đoàn cấp xã thành lập 3.077 đoàn giám sát, tham gia 8.352 đoàn giám sát³². Sau giám sát, Đoàn các cấp đã phản ánh, đề xuất với cấp ủy, chính quyền các cấp về việc thực hiện các cơ chế, chính sách về công tác thanh niên và những vấn đề mà nhân dân quan tâm; nắm rõ tình hình đoàn viên, thanh niên về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, phương thức tập hợp, đoàn kết thanh niên; phòng ngừa, ngăn chặn những hành vi tiêu cực, quan liêu. Tổ chức Đoàn đã chủ động thực hiện việc nắm bắt, tiếp nhận thông tin để xây dựng các chương trình,

kế hoạch giám sát xã hội phù hợp với yêu cầu của thực tiễn; phát hiện và xử lý, giải quyết kịp thời những vấn đề khó khăn của tổ chức đoàn và cán bộ, đoàn viên; phát hiện và nhân rộng những điển hình tiên tiến, mô hình hoạt động hiệu quả, xử lý kịp thời đơn thư, khiếu nại tố cáo, góp phần giữ vững kỷ luật, kỷ cương của tổ chức đoàn, góp phần quan trọng củng cố, nâng cao chất lượng tổ chức và hoạt động của Đoàn. Kết quả trưng cầu ý kiến thanh niên của Viện Nghiên cứu Thanh niên về đánh giá công tác giám sát và phản biện xã hội tại 8 địa bàn khảo sát về hình thức tham gia giám sát của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cho thấy: 85,0% ý kiến cho rằng Tổ chức Đoàn đã thực hiện tốt việc vận động đoàn viên, thanh niên và quần chúng nhân dân tham gia vào hoạt động giám sát; 45,7% ý kiến cho rằng Đoàn đã tham gia vào hoạt động giám sát với cơ quan nhà nước có thẩm quyền; chỉ có 23,7% ý kiến cho rằng Đoàn đã tự mình thực hiện hoạt động giám sát. Khi được hỏi về hiệu quả của các hình thức tham gia giám sát mà Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã thực hiện, kết quả cho thấy: 58,9% thanh niên đã đánh giá ở mức tốt trở lên vai trò của Đoàn khi tham gia vào hoạt động giám sát của cơ quan nhà nước có thẩm quyền; chỉ có 34,5% thanh niên cho rằng Đoàn đã tự mình thực hiện tốt hoạt động giám sát. Điều đáng chú ý là có tới 45,3% thanh niên nhận định các hoạt động giám sát do tổ chức Đoàn độc lập thực hiện mới chỉ đạt hiệu quả ở mức trung bình, 11,6% thanh niên đánh giá ở mức chưa tốt³³.

Đối với hoạt động phản biện xã hội, tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh các cấp tham gia phản biện xã hội đối với các dự thảo chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, các dự thảo nghị quyết, chỉ thị, quyết định của tỉnh, thành ủy; dự thảo văn bản quy phạm pháp luật của Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố về

phát triển kinh tế - xã hội, các vấn đề liên quan đến quyền và trách nhiệm của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội, quyền và lợi ích hợp pháp của thanh niên; các chương trình đối thoại giữa thanh niên với cấp ủy, chính quyền. Dưới sự chỉ đạo của Ban Bí thư Trung ương Đoàn, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã thực hiện nhiều hoạt động phản biện xã hội lớn, với nhiều hình thức phong phú, đa dạng khác nhau nhằm mục đích bảo đảm chất lượng cho các hoạt động phản biện nhưng cũng thể hiện được đặc trưng của tổ chức đoàn. Đó là: tổng kết 20 năm thi hành Hiến pháp năm 1992; góp ý cho Dự thảo Hiến pháp sửa đổi, bổ sung Hiến pháp năm 1992; góp ý cho Dự thảo Văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII; góp ý cho Dự thảo Bộ Luật Hình sự, Bộ Luật Dân sự sửa đổi... Tất cả các hoạt động này được Ban Bí thư Trung ương đoàn chỉ đạo, các cấp bộ đoàn và Đoàn trực thuộc triển khai thực hiện trên phạm vi toàn quốc với nhiều hình thức khác nhau như: Hội nghị góp ý, Diễn đàn thanh niên, sinh hoạt Chi đoàn... đã thu hút đông đảo các nhà khoa học, các nhà quản lý, đặc biệt là sự tham gia của hàng ngàn đoàn viên, thanh niên; thể hiện rõ trách nhiệm của thanh niên đối với Đảng, đối với đất nước; khẳng định mong muốn được cống hiến sức lực, trí tuệ của tuổi trẻ vào công tác xây dựng Đảng và chính quyền Nhà nước, vì sự phát triển bền vững của quốc gia, dân tộc. Ở cấp địa phương, các tỉnh, thành Đoàn khi được yêu cầu đã chủ động tổ chức phản biện xã hội đối với các nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; các nghị quyết, chỉ thị, quyết định của tỉnh ủy, các dự thảo văn bản quy phạm pháp luật của Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân về phát triển kinh tế - xã hội, các chương trình, chiến lược phát triển thanh niên và nhiều nội dung khác có liên quan. Trong nhiệm kỳ (2012 - 2017), các tỉnh, thành đoàn, đoàn trực thuộc đã tổ chức

được 645 hội nghị góp ý, phản biện xã hội; đoàn cấp huyện tổ chức được 2.213 cuộc hội nghị góp ý, phản biện xã hội⁽⁶⁾. Thông qua các hình thức: diễn đàn thanh niên, đối thoại giữa thanh niên với cấp ủy, chính quyền do Đoàn tổ chức, nhiều ý kiến của thanh niên đã được các cấp ủy, chính quyền ghi nhận và đánh giá cao vai trò, đóng góp quan trọng vào sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

Thực tiễn cho thấy, qua công tác giám sát và phản biện xã hội, tổ chức Đoàn đã phát hiện những nội dung còn thiếu, chưa sát, chưa đúng, chưa phù hợp trong các văn bản dự thảo của các cơ quan Đảng, Nhà nước; kiến nghị những nội dung thiết thực, góp phần bảo đảm tính đúng đắn, phù hợp với thực tiễn và tính hiệu quả trong việc hoạch định chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước; phản ánh, đề xuất với cấp ủy, chính quyền các cấp việc thực hiện các cơ chế, chính sách về công tác thanh niên và những vấn đề mà thanh niên quan tâm. Bên cạnh những kết quả đáng ghi nhận, hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Đoàn trong thời gian vừa qua vẫn bộc lộ những hạn chế. Nhân thức của một số cấp ủy Đảng, chính quyền về vai trò của Đoàn trong hoạt động giám sát, phản biện xã hội, góp phần xây dựng Đảng, Nhà nước chưa thực sự sâu sắc, toàn diện. Công tác chỉ đạo, hướng dẫn thực hiện hoạt động giám sát, phản biện xã hội của tổ chức Đoàn cấp trên đối với tổ chức Đoàn cấp dưới chưa thể hiện tính đặc thù về tình hình kinh tế - xã hội, đặc điểm thanh niên và công tác thanh niên của các địa phương trong cả nước; chưa xác định rõ nội dung, hình thức trọng tâm cần tập trung triển khai phù hợp với năng lực của tổ chức Đoàn. Chính vì vậy, tổ chức Đoàn cấp cơ sở lúng túng trong việc lựa chọn các nội dung, hình thức giám sát phù hợp; khâu thực hiện sau

giám sát chưa cao. Đặc biệt, đến nay vẫn chưa có cơ chế để Đoàn Thanh niên giám sát việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu, cán bộ chủ chốt theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

3. Giải pháp tăng cường giám sát và phản biện xã hội của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh

Trong thời gian tới, để nâng cao hiệu quả hoạt động giám sát, phản biện xã hội của tổ chức Đoàn góp phần xây dựng Đảng và chính quyền Nhà nước trong sạch, vững mạnh, cần tập trung một số vấn đề sau:

Một là, nâng cao nhận thức của cấp ủy, chính quyền các cấp về vai trò của tổ chức Đoàn Thanh niên trong công tác xây dựng Đảng, Nhà nước nói chung, giám sát và phản biện xã hội nói riêng. Sự quan tâm của các cấp ủy quyết định hiệu quả hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Đoàn Thanh niên. Theo đó, cần nâng cao hiệu quả tuyên truyền, phổ biến, quán triệt thực hiện Quyết định số 217-QĐ/TW về việc ban hành Quy chế giám sát và phản biện xã hội của MTTQ Việt Nam và các tổ chức chính trị-xã hội; Quyết định số 218-QĐ/TW về ban hành Quy định về việc MTTQ Việt Nam, các đoàn thể chính trị - xã hội và nhân dân tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền; Thông tri số 28/TTr-MTTW-BIT; Kế hoạch số 471/KH-MTTW-BIT của Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam về hướng dẫn thực hiện một số điều của Quy chế giám sát và phản biện xã hội của MTTQ Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội; Nghị quyết liên tịch số 403/2017/NQLT-UBTVQH14- CP-DCTUBTWMTTQVN; Thông

tri số 23/TTr-MTTW-BIT và Thông tri số 25/TTr-MTTW-BIT của Ban Thường trực Ủy ban Trung ương. Đồng thời, tuyên truyền, quán triệt đến các cấp bộ đoàn và đội ngũ cán bộ đoàn về mục đích, ý nghĩa, tầm quan trọng của hoạt động giám sát, phản biện xã hội; vai trò, trách nhiệm của các cấp bộ đoàn, cán bộ Đoàn trong chỉ đạo, hướng dẫn và tổ chức thực hiện công tác giám sát và phản biện xã hội.

Hai là, cần sớm xây dựng và hoàn thiện thể chế luật pháp và các chính sách cụ thể đối với hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, trong đó có Đoàn Thanh niên. Tập trung nghiên cứu, xây dựng, ban hành Luật về giám sát, phản biện xã hội nhằm tạo ra hành lang pháp lý chặt chẽ giúp cho hoạt động này có đầy đủ các điều kiện cần thiết để phát huy hiệu quả tích cực trong đời sống xã hội; thể chế hóa quy định những nội dung Đoàn cần giám sát, phản biện xã hội; bổ sung nguồn kinh phí; hoàn thiện cơ chế phối hợp giữa các lực lượng trong tổ chức thực hiện, đặc biệt là cơ chế để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội, trong đó có Đoàn Thanh niên giám sát việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và cán bộ, đảng viên tại nơi cư trú cũng như nơi làm việc. Cấp ủy, chính quyền địa phương các cấp cần quan tâm chỉ đạo kịp thời, sâu sát việc xây dựng chương trình phối hợp hàng năm với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội cùng cấp, trong đó có Đoàn Thanh niên; quy định cụ thể về việc người đứng đầu cấp ủy, chính quyền các cấp tiếp xúc, đối thoại với thanh niên và cơ chế tiếp thu ý kiến của Đoàn Thanh niên; chú trọng hơn nữa việc cung cấp thông tin cho thanh niên về những vấn đề có liên quan tới lĩnh vực giám sát, phản biện; định kỳ nghe và góp ý kiến vào báo cáo kết quả giám sát, chỉ đạo các cơ quan

thực hiện những kiến nghị của tổ chức Đoàn Thanh niên sau giám sát.

Ba là, Đoàn Thanh niên các cấp cần phát huy vai trò chủ thể, chủ động đổi mới nội dung và phương thức giám sát, phản biện xã hội, tổ chức thực hiện nhiệm vụ này thực sự sáng tạo, hiệu quả. Ban Bí thư, Ban Thường vụ Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cần tăng cường xây dựng và chỉ đạo, hướng dẫn cụ thể việc tổ chức thực hiện chương trình giám sát, phản biện xã hội của các cấp bộ đoàn; xác định rõ nội dung, phương thức, đối tượng, lĩnh vực cần giám sát, đề cao việc tự giám sát của từng cấp bộ đoàn trong việc thực hiện, đánh giá hiệu quả thực hiện, tính thực tiễn của từng chủ trương, chương trình công tác Đoàn và phong trào thanh niên. Theo đó, hoạt động giám sát, phản biện xã hội của Đoàn Thanh niên các cấp cần có trọng điểm, chọn vấn đề phù hợp với điều kiện của từng đơn vị, địa phương. Đồng thời, kết hợp liên thông ba nhiệm vụ: giám sát, phản biện, góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền; tăng giám sát vụ việc qua giám sát giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo, kiến nghị của đoàn viên, thanh niên. Các cấp bộ Đoàn cần chú trọng phát huy vai trò của các cơ quan truyền thông đại chúng trong việc tăng cường hoạt động cung cấp thông tin về giám sát, phản biện; công khai hóa các kết quả hoạt động đã được tổ chức Đoàn thực hiện nhằm giúp cho thanh niên có nhận thức sâu sắc, đúng đắn khi tham gia hoạt động.

Bốn là, quan tâm xây dựng, củng cố đội ngũ cán bộ Đoàn các cấp có bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, năng lực, trình độ, kỹ năng, nghiệp vụ, am hiểu nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Đoàn; có phương pháp công tác khoa học, khách quan bảo đảm thực hiện tốt nhiệm vụ được giao. Hoạt động giám sát của Đoàn có tính phức tạp cao, đòi hỏi tổ chức và cán bộ Đoàn

thực hiện giám sát phải có năng lực chuyên môn tốt, kỹ năng, nghiệp vụ giám sát vững vàng. Bên cạnh đó, phản biện xã hội là một hình thức phát huy dân chủ XHCN, phát huy quyền làm chủ và ý thức trách nhiệm của thanh niên trong việc tham gia đóng góp ý kiến đối với các dự thảo chủ trương, đường lối, quyết định lớn của Đảng và các dự thảo văn bản pháp luật của Nhà nước, một số công trình, dự án lớn, quan trọng. Vì vậy, phải xây dựng kế hoạch bồi dưỡng, tổ chức tập huấn, hướng dẫn nghiệp vụ giám sát và phản biện xã hội theo từng chuyên đề cho đội ngũ cán bộ Đoàn các cấp để hiểu rõ quy định, quy trình, cách làm; phân công cán bộ làm tốt từng việc từ khâu chuẩn bị đến kiến nghị và theo dõi kiến nghị, rút kinh nghiệm từng việc, từ đó nâng cao năng lực tham mưu, đề xuất của Đoàn với cấp ủy Đảng và chính quyền thực chất, hiệu quả □

(1) DCSVN, Ban Chấp hành Trung ương: Quyết định số 217-QĐ/TW, ngày 12-12-2013 của Bộ Chính trị ban hành "*Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức đoàn thể chính trị-xã hội*"

(2) DCSVN: Số: 25-NQ/TW, Nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương lần thứ 7, khóa X về *tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa*, Hà Nội, ngày 25-7-2008.

(3) (6) Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Ban Chấp hành Trung ương, Ủy ban Kiểm tra: *Báo cáo Kết quả công tác kiểm tra, giám sát của Đoàn nhiệm kỳ 2012 - 2017*, Hà Nội, ngày 10-7-2017

(4) <http://doanthanhnienvn.vn>.

(5) Đề tài cấp Bộ "Phương thức công tác giám sát, phản biện xã hội của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh" mã số: DT. KXDTN.15.04.